

— Pura Vida!

Ekoturista i surfparadiset Costa Rica

TEXT: CHRISTER JOHANSSON FOTO: CHRISTIAN ÅSLUND SAMT JON ELIASSON

Costa Rica är absolut inget fattigt land utan kallas ofta Centralamerikas Schweiz. Detta på grund av landets neutrala ståndpunkt i internationella konflikter, dess vackra natur samt den höga levnadsstandarden. Costa Rica benämns i folkmun "Coffee Rica" tack vare den boom i kaffeproduktion och export som landet har upplevt.

Costa Rica är definitivt inte som andra länder i Centralamerika. Trots oroligheter bland grannländerna håller Costa Rica ständigt en lugn och låg profil. Ett kraftigt bevis på dess fredlighet är att de inte har någon armé. Å andra sidan håller USA landet bakom ryggen och Costa Rica har fått ta en hel del pikar för detta. Konflikter är något man håller sig undan, och diplomatin och konflikträdsplan är faktiskt något som även slagit rot i befolkningen. Man ler hellre och håller med än att tjäfsa. Uppfattningen om att costaricanerna är extremt vänliga är säkert till stor del sann, men du skulle ändå aldrig få reda på om de inte tyckte om dig, eftersom det vore, ja, oförskämt.

LANDET MED DET DELADE KLIMATET
Storleksmässigt är Costa Rica ett ganska litet land, men backar definitivt upp devisen ”det är inte storleken som räknas”. Landet har såväl regnskogar som vulkaner, tropiker, torrs klimat och svinkalla bergsmassiv. Landet delas på längden av ett bergsmassiv som sträcker sig rakt igenom hela Costa Rica. Bergsmassivet fungerar även som en klimatklyvare – på västsidan mot Stilla havet är det torrt och varmt,

Pimp my ride Costa Rica style: Två stolta piloter poserar framför sitt ”nylackade” plan. Fullspäckad med den senaste teknologin. Observera en fasttejp på GPS på styrstaget. Quads är ett måste i dessa trakter. Det rika djurlivet i Costa Rica är unikt. Mogna röda kaffebönor på buskar i Monte-verde.

på den karibiska tropiskt och fuktigt och i mitten växer regnskog runt den höga bergskedjan Cordillera. Även kulturellt och kulinariskt skapar berget en gräns. På den västra Stilla Havssidan är det en mer latinamerikansk prägel på såväl kulturen som maten och på den karibiska sidan är det mer västindiska inslag i kulturen och maten har ofta ingredienser som curry och kokosmjölk.

AMERIKANERNAS FAVORIT
Costa Rica är nästan som en extra delstat till USA. Landet har bland annat blivit en fristad för amerikanska jetsettare som tycker att USA blivit för konservativt och tråkigt. Men amerikaner över lag älskar Costa Rica och det är väldigt många som tillbringa all sin lediga tid här. Antingen är man här på semester, eller så har man dragit sig tillbaka på ålderns höst. Andra vistas där månadsvis eller så har man gömt sig på Costa Rica för att man av tvivelaktiga anledningar fått det hett om öronen hemma i USA ...

Oavsett anledning, så får de ungefär dubbelt så mycket för sin dollar i Costa Rica jämfört med i USA. Amerikaner tenderar att semestra på samma ställe och i Costa Rica så är en av dessa ställena Jaco som ligger längs med norra Puntarenaprovinsen vid Stilla havskusten, cirka två timmar från San José. Här finns många soldyrkare, bättre hotell och en del restauranger med högre ambitioner. Den främsta lockelsen här är ändå surfing och den håller hög klass. På Playa Hermosa, cirka tio minu-

ter från Jaco, hålls varje år den internationella surftävlingen Quicksilver Surf Championship som lockar många av världens bästa surfare.

Du kommer förmodligen att börja din resa i San José och det är troligtvis den plats i Costa Rica som du kommer att gilla minst. ”Chepe”, som lokalbefolkningen kallar San José, var så sent som på 50-talet en jordbruksstad och har idag exploderat till en kosmopolitisk huvudstad med skyskrapor, kontor, gallerior, snabbmatsställen och industriområden. Detta har skett i för snabb takt och därmed även skapat en slum med stora fattiga förorter. Varje stad har sin charm och när det gäller San José så kan den vara värd att stanna i ett par dagar om du gillar marknader eller om du är fascinerad av hur rikedom samsas sida vid sida med stor fattigdom.

BÖRJA HÄR OCH RES RUNT
Från huvudstaden kan du sedan bege dig åt vilket väderstreck du vill beroende på vad du är ute efter. Att hyra bil och landvägen upptäcka Costa Rica är det absolut roligaste och vackraste sättet att uppleva landet på. Man förundras över hur lätt och snabbt det går att ta sig från den ena änden till den andra av landet och över hur landskapet förändras. Du kör från kust och lågland med palmer, till högländ och tropisk regnskog på bara någon timme. Det är så gott som ofarligt att resa genom landet på egen hand och med egen bil. Det som gör det hela lite strapatsrikt är att vägarna kan vara lite besvärliga och många gånger är de avstängda

”På Playa Hermosa hålls varje år den internationella surftävlingen Quick-silver Surf Championship som lockar många av världens bästa surfare.”

VISSTE DU ATT?

... kl 07.00 sänder alla radiostationer exakt samma program, som börjar med nationalsången, följt av nyheter och information från regeringen som anses behövas spridas.
... oxkärran är Costa Ricas motsvarighet till vår dalahäst och du ser färggrant målade oxkärror nästan

överallt. Den har nästan blivit en nationalsymbol.
... Costa Rica har 2-40 jordbävningar varje månad, men de är så små att de knappt märks och det är väldigt sällan som de överstiger 5 på Richterskalan.
... tjurfäktning existerar på Costa Rica, men tjuren blir nästan aldrig skadad och ofta är det tjuren som vinner.

... i Costa Rica är det vanligt att man ger kaffe till bebisar i nappflaskan?
... snabbmatskedjor såsom Mc Donalds levererar hem till hushållen?
... barn får sin faders efternamn och moderns efternamn. Oftast skriver de ut hela efternamnet, men moderns efternamn figurerar även bara med initialer.

på grund av den kraftiga nederbörden. Man tar sig dock runt överallt hyfsat enkelt med jeep, och den stundvis skakiga vägen förstärker känslan av att vara på äventyr. Här är det verkligen 4-hjulsdrift som gäller.

Hur macho det än känns att flänga runt i en jeep så borde du testa att flyga åtminstone en av dina resesträckor i landet. Flygbolagen Sansa och Nature Air trafikerar luften mellan de två största flygplatserna. Att flyga är ett mycket billigare alternativ till att hyra bil, särskilt om du väljer det billigare Nature Air. Du får då dessutom en fantastisk flygupplevelse där du på nära håll kan få en underbar vy och utsikt eftersom planet inte flyger så fastligt mycket högre än de högsta bergstopparna. Njut av att se det vackra, gröna landet och bergen breda ut sig under dig. Du kommer att känna dig som Indiana Jones. Propellerplanen är mycket små och det finns inga dörrar in till cockpit så du har en utmärkt utsikt över den egenhändigt fasttejpade GPS:en på

130 meter upp i luften. Världens snabbaste och längsta Canopy Tour finner du i bergen i Monteverde. Absolut värt en omväg. Hästar är vanliga husdjur och transportmedel.

rodret. Ett litet äventyr i sig kan man säga.

Monteverde ligger på bergsmassivet som klyver Costa Rica på längden. Monteverde betyder Det Gröna Berget och som namnet antyder är det här en riktig lummig och frodig höjd. Det var inte särskilt länge sedan en resa upp till Monteverde tog flera dagar och var allt annat än problemfri. 1951 anlände en grupp Quakers som lämnat USA för att undkomma militärtjänstgöring. Quakers, som ofta förväxlas med Amish-folket, är en religiös rörelse som hyllar ”det inre ljuset” och gör detta utan någon präst eller annan ledare. Quakersimigranterna bosatte sig i Monteverde och byggde de första vägarna upp dit.

MONTEVERDE – DET GRÖNA BERGET

Idag är det betydligt lättare att ta sig upp i bergen, tack vare dessa vägar. Därmed inte sagt att det är lätt. Vägarna består av jord och sten med mängder av kratrar och hål. Väl uppe på 1 500 meter över havet hittar du tropiska regnskogar och ett klimat som består av fukt, fukt, och lite fukt på det. Trots att Costa Rica som helhet har enormt många dagar med sol, så är det sällsynt att det ens finns en enda hel soldag

per år här uppe. Det är molnigt och regnigt och det ligger ständigt en tunn dimma i luften. Det betyder inte att det alltid är kyligt, även om det på kvällarna kan bli aktuellt med långärmad tröja och långbyxor. Monteverde har idag blivit en tillflyktsort från värmen och hettan i storstäderna och det finns en stor mängd så kallade escapes och spaanläggningar. Livet och tempot här uppe är lugnt och det är andäktigt att sitta och lyssna på alla djur, andas den krispiga luften, gå i tjugo graders värme och samtidigt svalkas av den fuktiga dimman. Du befinner dig bokstavligen uppe bland molnen. 1989 började man odla kaffe i Monteverde och kaffet blev snabbt populärt. Det har en speciell smak tack vare klimatet på Monteverdes höga höjd och att man dessutom sätter stort värde på att odla ekologiskt gör inte saken sämre.

ACTION I MONTEVERDE

Monteverde är inte bara en tillflyktsort för dem som vill varva ner eller älskar natur och djur. På senare år har Monteverde blivit ett äventyrsområde med aktiviteter som på ett harmoniskt sätt införlivats i miljön. Det finns

”Har du redan varit på kryssning och bara stigit av i Puerto Limón, så har du definitivt inte varit i närheten av att upptäcka Costa Rica”

både positiva och negativa uppfattningar om detta, men man anser om det krävs lite fart och fläkt för att människan skall få upp ögonen för den eko-kris vi har idag och detta är ett sätt för folk att få komma i kontakt med regnskogar

upptäcka Costa Rica. Det som finns och sker i Puerto Limón är något helt annat och har anpassats till turismen kring kryssningsfartygen. Det här är en riktig hamnstad och det är exakt vad den har anpassats till. Det här är

fläckande jetsetare. Det är en metropol för den sistnämnda gruppen som består av ett välbe- medlat gäng med ett utbrett nätverk som har hus och semestervåningar lite varstans i olika världsdelar och som inte behöver göra många

”Samlingsplats för surfare, backpackers, äventyrare och förra generatio- nens backpackers som idag har vuxit upp till kringfläckande jetsetare”

och kanske få sig en tankeställare.

Här kan du svinga dig i linbanor, även kal- lade canopy eller ziplines, i höga hastigheter bland regnskogens trädkrokar och se ovanliga djur, enormt vackra träd samt, för en del min- dre vågade, även sina liv passera revy framför ögonen. Gillar du höga höjder och samtidigt vill se massa djur i ett lugnare tempo än lin- banorna, så kan du vandra längs hängbroar i trädtoppshöjd. Runt Monteverde kan du även ge dig ut vulkanhiking eller vandra runt i kaf- feodlingarna. Här finns ett extremt rikt växt- och djurliv. Bland annat finns över 400 sorter orkidéer och 30 varianter av kolibrier.

Costa Rica är en anhalt också för de stora kryssningsrederierna. Har du redan varit på kryssning och bara stigit av i Puerto Limón, så har du definitivt inte varit i närheten av att

inte det riktiga Costa Rica, så vi föreslår att du sonika struntar i staden. Åker du bara någon timme uppåt eller nedåt längs kusten, eller inåt landet så förändrar sig landet omedelbart och börjar visa sig från sin vackra sida.

DET VERKLIGA SURFPARADISET

Det surfas mycket i det turistiga Tamarindo- området och visst är vågorna utmärkta här. Surfare som verkligen är seriösa i sitt utövande av sporten har däremot arbetat sig ned längs kusten till områden som inte är lika hyste- riskt besökta. Här är stämningen mer layed back och området är inte fullt så översållat med amerikaner. Mal Pais och Santa Teresa har blivit samlingsplatser för surfare, back- packers, äventyrare och förra generationens backpackers som idag har vuxit upp till kring-

knop för brödfödan. Men här hittar du även svenskar, italienare, tyskar, australiensare, israeler, norrmän och en och annan välberest amerikan. Stämningen är avslappnad, män- niskorna är avslappnade och folk tenderar att hänga här i månader bara för att umgås, men framförallt för att surfa. Vill du uppleva den äkta surfatmosfären så är det hit du ska bege dig.

Här finns bland annat världens bästa och surfsäkraste ställen. Så gott som varje dag erbjuder havet bra och stadiga vågor eftersom de har rullat in långt utifrån Stilla havet. Dess- utom består stora delar av kustremsan av sand- botten, så det gör inte lika ont för nybörjare att lära sig surfa där.

COSTA RICA

Vad resebyrå glömde berätta

- ✓ Vattnet *går* att dricka i princip överallt, även om du antagligen ändå kommer att köpa flaskvatten hela tiden, framför allt i San José där de proppar vansinnigt mycket klorin i vattnet.
- ✓ Risken för att bli smittad av malaria och tyfoid är minimal, så är du en person som ogillar vaccin, så vet du att oddsen är på din sida, även om det alltid är säkrast att vaccinera sig.
- ✓ Vad du däremot bör vara på din vakt för är Denguefeber, som speciellt finns i de avlägsna områdena, samt runt regnskogarna och på stränderna.
- ✓ Det finns lite, eller snarare inga vägskyltar på

vissa ställen, så det kan bli ett äventyr i varje stad att hitta till sitt hotell, även om byn är extremt liten.

- ✓ Om oturen mot förmodan skulle vara framme och du krockar med bilen, så stanna på platsen tills både polis och försäkringsman har dykt upp. Annars är det sannolikt att du kommer att anses som skyldig och det kan bli en dyr historia.
- ✓ Handla inte i butiker som inte har priser utsatta, eller satta i dollar. Det luktar turistfälla lång väg och du riskerar att bli uppskörtad.
- ✓ Risken för våldsbrott är extremt liten, men småbrott som stöld och ficktjuvar finns. Tänk

speciellt på det vid strandbesök.

- ✓ Bär alltid en kopia av passet på dig. Polisen är mycket vänlig mot turister och det accepteras i de allra flesta fall om du av någon obegriplig anledning skulle bli stoppad.
- ✓ Undvik vägkrogarna som är turistanpassade och leta hellre upp en mindre så kallad "soda". Du får sannolikt mycket godare mat och till ett extremt mycket lägre pris.
- ✓ Det finns nästan inga giftiga eller farliga djur på Costa Rica. Promenerar du i regnskogarna så bör du på din höjd vara på vakt för ormar, några få av dem är giftiga.
- ✓ Det är på sin plats att nämna att det är väldigt vanligt att polisen stoppar bilar längs vägarna och skriver ut böter som de vill ha betalt för på plats. Trots att det är ett extremt vänligt land med mycket låg korruption, så är det tyvärr vanligt att polisen utnyttjar situationen för att dryga ut kassan. Var bara vänlig och agera oförstående samt insistera på att självklart betala boten om ni gemensamt åker in till polisstationen och du betalar den där. Alla sådana här situationer är ju förstås obehagliga men om du får en konstig bot, så är det högst troligt att du har att göra med en korrupt polis.

SURFA COSTA RICA

– på svenska

TEXT: CHRISTER JOHANSSON FOTO: CHRISTIAN ÅSLUND

Vår på ESCAPE 360° har ju alltid gillat surfing och återkommande skrivit om sporten. När vi fick höra talas om en svensk surfskola på Costa Rica kunde vi inte hålla oss borta, utan såg det som ett ypperligt tillfälle att verkligen ta tempen på det svenska surfklimatet. Surfakademien har surfskola under vinterhalvåret på Costa Rica och är belägen i surfmekkat i Santa Teresa området. Surfakademien startades 2006 av tre surfande svenska killar. Alla tre har de senaste åren arbetat med framgångsrika företag inom bland annat reklam och PR, men kände att de ständigt återkom till surfen för att bli ”hela” som människor. Idén om surfskolan dök upp och sagt och gjort så slog de sina kloka huvuden ihop och beslutade sig för att försöka leva på sin hobby. De hade också upplevt det ökande intresset för surfing i Sverige och kände att tiden var mogen för att starta en

surfskola. Dels för att kunna surfa själva, dels för att kunna arbeta med det de älskar och samtidigt var högst delaktiga i spridandet och utvecklingen av surfingen i Sverige. Surfakademien startade sitt surfcamp i Biarritz i Frankrike och man hade som målsättning att få etthundra deltagare. När sommaren var över hade man haft tvåhundra deltagare och succén var ett faktum. 2007 förlängde de vistelsen i Biarritz för att kunna hantera den stora efterfrågan. En del av affärsidén har varit att kunna erbjuda surfcamps i olika delar av världen. Då skulle man kunna förlänga surfsäsongen, särskilt för egen del, men även skapa möjligheter för fler deltagare att kunna delta. Dessutom skulle man kunna erbjuda olika svårighetsgrader för mer erfarna surfare. Däremot vill man alltid kunna utbilda såväl nybörjare som erfarna surfare på samma ställe. Julen 2006 öppnade grabbarna ett surfcamp i

Santa Teresa/Mal Pais på Costa Rica. Effekten av detta blev att många av de som varit på surfkurs i Biarritz anmälde sig till campet i Costa Rica också, vilket var en välkommen överraskning för Surfakademien. Vilka är det då som kommer för att lära sig surfa? För det första blev vi – något fördomsfullt – positivt överraskade av att det nästan är femtio procent tjejer. Den andra överraskningen var att åldrarna varierade från femton till fyrtio år. Bland deltagarna fanns allt från studenter till forskare i epilepsi, egna företagare inom kapitalförvaltning och IT-konsulter. Stämningen var otroligt avslappnad på campen och de flesta bodde tillsammans och åt gemensamma måltider, men det var även familjer som bodde på andra hotell & bungalows, som dök upp med sina söner och döttrar och gemensamt försökte tämja naturens krafter på surfbrädan. Lärarna är bra och grupperna små, så alla får den tid

man behöver i rätt grupp med rätt svårighetsgrad. Hade man aldrig tidigare stått på en surfbräda, lärde man sig åtminstone att stå kvar på vågen innan veckan var över. Vill du själv göra det så börja med ett besök på www.surfakademin.se.

Surfen är bäst i gryningen och vid solnedgången. Surfakademin's finast: grundarna Jens Holmér och Peter Sahlberg (ovan t.h.). Surfing är mer än vågor, det är torsim och poolparty också.

